

Izhaja v Trstu vsak
petek popoldne
Uredništvo in upravnništvo
ulica Boschetto št. 5. II. nad.
Telefon št. 1570

Delavski List

Posamezna številka
6 vin.
Inserati po dogovoru.
Naročnina za celo leto
4.20 K., pol leta 2.10 K.,
četrt leta 1.05 K. - Ino-
zemstvo več poštnina.

Glasilo slovenskih socialistov na Primorskem.

Temeljem sklepov zaupnih zborov v Trstu, Gorici in na Cerkljanskem priporočamo našim volilcem, da v splošni kuriji volitev v deželni zbor goriški, glasujejo samo za kandidate jugoslov. soc. dem. stranke ki so:

Peter Bevk,

posestnik v Otaležu.

Peter Leban,

železniški delavec v Gorici.

Anton Vrčon,

trgovec v Škriljah na Vipavskem.

**Politični odbor jugoslov. soc. dem. stranke
v Gorici.**

Volitve v deželni zbor goriški.

Kdo bo kandidat, nas malo briga. Glavno vprašanje je kdo bo izvoljen. Če se ozremo nekoliko po dosedanem deželnem zboru, pa vidimo takoj, da možje, ki so bili izvoljeni niso imeli niti pojma o nalogi, ki bi jo mogli izvršiti kot deželnozborni poslanci. Govorilo se je mnogo toda delalo ničesar. Govorilo se je o uravnani Vipave, o regulaciji Štjaka toda naredilo se ni ničesar. Ceste so ostale ravno iste, ki smo jih imeli pred šestimi leti samo klerikalizem se je razširil tako, da bo trebalo veliko časa predno se ga iztrebi od nas. Toda o nečem se ni govorilo popolnoma ničesar. O delavcih namreč in o splošni volilni pravici. Liberalci in klerikalci imajo pred očmi kmeta veleposestnika, toda o delavcih se niso zmenili v deželnem zboru nikdar prav ničesar, če prav tvori delavstvo na Goriškem še precejšen del prebivalstva.

To potrebo seveda ni čula nobena od omenjenih strank. Delavec ni imel volilne pravice pa se ni bilo treba ozirati nanj. Tudi mali kmet ni imel od prajšnjega deželnega zbora nobenega dobička. Eden in drugi sta pričevala velike indirektno davke ne da bi se bili znebili to kdo zmenil.

Pijanec.

Spisal:

Josip Premk.

(Dalje).

Med tem je že postala popolna noč in komaj je videla Gregorčevka svojega sina. Na peči je stala stara leščerba in starka jo je prižgala in pobožno spregovorila.

«Hvaljen bodi Jezus Kristus!»

Ivan ni odgovoril ničesar, tiho je sedel na precej dolgi klopi, a ustnice so se mu topo pregibale kot da hoče nekaj reči, a se boji... ali ga je sram...

Mati je stala ob peči uprta z rokami v suljate, ostre deske in zrla na sina, kot da mu hoče brati na obrazu njegove misli in mučen, dolgočasen molk je zavladal med njima.

«Ivan, povej kaj hočeš, da pristavim za večerjo?»

Njen glas je bil plah, skoro trepetal je kot da pričakuje nekaj hudega.

«Za me ničesar!»

Kakor pa so delale te stranke dosedaj, bodo delale tudi v bodoče. Volilni red se je sicer nekoliko spremenil, sicer še ne tako, kakor bi bilo pričakovano, toda v splošni kuriji sme voliti tudi delavec. Zato se vsiljujejo sedaj liberalci in klerikalci tudi delavstvu obljublajo mu zlate gradove.

Liberalci imajo seve lažje stališče nego klerikalci. Med tem ko so drugi direktno odgovorni na vse krivice ki so se naredile v deželnem zboru na račun delavca, malega kmeta in slovenskega prebivalstva, se izgovarjajo drugi, da s tremi poslanci se niso mogli postaviti v bran klerikalcem in italijanskim reakcionarjem, ki so delali skupno proti delavcu in malemu kmetu.

Izgovor je sicer kakor nalašč, toda povedati je treba, da če bi bili znali liberalni poslanci nastopiti energično in če bi bili organizirali v to svrhu tudi svoje volilce, potem bi se bilo vse drugače izvršilo.

Socialna demokracija je imela v državnem zboru samo 11 poslancev, vendar je znala s temi in z organizirano silo delavstva izvojevati splošno, volilno pravico in druge delavske koristi. Toda socialistična stranka je stranka delavstva za katerega koristi more in hoče skrbeti. To pa niste ne liberalna ne klerikalna stranka. Liberalna stranka gleda v prvi vrsti koristi kapitalizma in veleposestva; klerikalna pa

Polno osornosti je bilo v njegovem odgovoru; dvignil se je in stopil prav pred mater. Njegov korak je bil opotekajoč in Gregorčevka je začutila njegovo po vinu dišečo sapo.

«Mati — dajte mi nekaj denarja — sicer grem, da me ne vidite več! Pri moji veri! Dajte mati!»

Njegov pogled je bil rezek in grobo je govoril in Gregorčevka je zadrtela ob teh besedah po celem telesu... Odgovorila ni ničesar, obrnila je pogled na tla, a v duši se ji je dvignila žalost kakor slabemu človeku pred obupom. Plaho se je ozrla tja na polico, a zopet pogledala sina, ki je stal pred njo resen in teman v lice — kot da mu hoče govoriti in razkriti vso ljubezen... a tudi vso žalost in strah...

«Ali razumete?! Dajte, saj vam povrnem!» je glasno in srdito zakričal nad materjo, ki je stala pred njim še vedno vsa osupla in nema.

Ivan — bodi usmiljen! Glej — mati, ki ti je dala vse te pros...

Tako proseč je bil njen glas, da bi se moralo omečiti človeško srce, a Ivan je

ima pred očmi nadvlado klerikalizma. Prva hoče obdržati delavstvo in malega kmeta gnotno usuznjene kapitalizmu in veleposestvu, druga pa ga hoče obdržati duševno usuznjega svoji reakcionarni ideji. Klerikalna stranka se bojuje proti svobodnemu razvoju človeške misli, klerikalna in liberalna skupaj pa proti gnotnemu osamosvojenju delavstva in malega kmeta od današnje kapitalistične družbe.

Ne od ene ne od druge nima tedaj pričakovati delavstvo in mali kmet ničesar. Koristi malega kmeta so pa enake koristim delavstva. Zato se morata zavzeti skupno za kandidate socialistične stranke v svrhu dosege splošne volilne pravice na podlagi katere bosta znala priti do svojih opravičenih zastopnikov, ki bodo skrbeli res za njihove koristi.

Tega principa se morejo držati vsi tisti, ki so razumeli, da osamosvojitve revnejših slojev se bo izvršila le potom nastoparrevnejših slojev samih. Geslo, s katerim stopimo v volilni boj je tedaj „Van s splošno enako direktno in tajno volilno pravico“.

Goričan.

Slovensko gimnazijo v Trst!

Število slovenskih mladeničev, ki so privreli v začetku šolskega leta iz okolice v Trst na državno gimnazijo, se je v dosedanem teku šolske dobe zelo zmanjšalo in se bo sedaj ob koncu prvega semestra še bolj.

Kdor pozna razmere na tukajšnji srednji šoli, se ne more temu čuditi. Saj se povzavlja to vsako leto. Vsako leto se prijavi okoli 70 Slovencev k vsprejemni skušnji. A vendar jih je ob zaključku šolskega leta v vseh razredih komaj okoli 150. Nekoliko jih pade že pri vsprejemni skušnji, večina jih izstopi že v januarju in nekoliko po prvem semestru.

Kaj je krivo temu, kaj podi našo mladino iz šole? So-li slovenski dijaki res tako leni in nesposobni za učenje? Ne, — pridni in nenavadno nadarjeni so; to pokažejo pozneje tisti, ki jim je sreča mila, da pridejo v višje razrede. A kar jih muči v naši gimnaziji, posebno v prvi šoli, je — nemški učni jezik.

Okoličanski mladeniči obiskujejo eno ali največ dve leti pripravnico, kjer se nauče za silo nemščine. Za silo pravimo. Profesorji pa zahtevajo od slovenskih dijakov isto, kar zahtevajo od nemških.

Slovenski dijak ne more slediti nemškim predavanjem ali, kar je še težje, izraziti svoje misli pravilno v nemškem jeziku. Ukaželjni dijak se muči ure in ure, po dnevu in po noči, da se nauči lekeje na pamet, ker jih ne more povedati v prosti besedi — a v plačilo za trud dobi petico «ker se ne smeš učiti na pamet!»

čutil kako ga žene neka nepremagljiva sila tja v krémo — tja k Zališku, ker edino ob polni nteri se je čutil umirjenega, srečnega ali vsaj zadovoljenega. Tja, tja so plule vse njegove želje — tja k Zališču, kjer pozabi na vse, kjer ne sliši več teh težkih očitanj polnih materinih pogledov, tam kjer si edino more zabrati vse spomine — vse sladke... nemirne...

«Kaj — vi ne daste?! Dobro — torej pijem na up več kakor bi tako!»

Počasi, kot da stopa v objem smrti, se je pomikala mati proti polici in posegla s trepetajočo roko po denarju. Nekaj časa je še premišljevala ali naj da ali ne — ta težko prisluzeni denar — pa kaj, ako mu ne da pije na up in še več kakor bi tako. Še en korak je stopila bližje k sinu, mu pogledala proseče v obraz in mu stisnila mošniček v roko.

«Tu imaš sin, zadnje krajcarje, ki jih imam. Pojdi in plačaj ako si kaj dolžan in vrni se — ne pij!»

Na to pa je zahtela glasno...

«Le pojdi Ivan sedaj sem ti dala zadnje!...»

Tako pride čas (in to je bilo ravno pretečeni mesec), ko mora vsak prvošolec, ki nima povprečno «dobrih» redov (3), plačati šolnino v znesku 40 kron. Siromašni oče ve sicer, da potrebuje vlada denarja za kanone in bojne ladje, a ne more ji iti na roko, nima na razpolago 40 kron in je primoran vzeti sina iz šole ter ga poslati v kamenolom.

Sovinistični nemški profesorji (à la Jaeger) izrabljajo slabo gnotno stanje dijaka in ga «vržejo», samo da ne bi delal v višjih razredih konkurence nemškim sošolcem.

«Vreči» siromašnega slovenskega dijaka pa pomeni toliko, kakor izključiti ga iz šole, zapreti mu pot do višjega znanja.

To ne more in ne sme iti tako naprej.

Mi hočemo slovenske inteligence, mi hočemo, da bo tudi siromašni Slovenec lahko študiral in zahtevamo, ker mu je učenje na nemški srednji šoli malo da ne nemogoče, slovensko gimnazijo v Trstu, kjer mu ne bo treba se boriti z učenim jezikom. Vsakdo ima pravico do izobrazbe v materinem jeziku, imamo jo tudi tržaški Slovenci tem bolj, ker nam je študiranje v tujem jeziku onemogočeno.

Temu klicu slov. tržaškega visokošolca se pridružimo gotovo tudi mi. Razmere ki vladajo na tržaški državni gimnaziji so gotovo nad vse krivične za slov. dijake. Nič boljše pa ni na državni realki. Delo, ki so ga pričeli tržaški Slovenci v doseglo slov. ljudskih šol v Trstu ni še končano. S podražavljenjem šentjakobske Ciril-Metodijeve šole se še ni ugodilo potrebam tržaških Slovencev na polju ljudske izobrazbe. Vkljub temu pa bo dolžnost vseh tržaških Slovencev, da nastopimo ob pravem trenutku tudi za doseglo srednjih šol. Mi smo popolnoma prepričani, da se popravi v kratkem krivico, ki se je godila tržaškim Slovencev na polju ljudskih šol; smo pa tudi prepričani, da, če se politični položaj Trsta ne spremeni, bomo imeli v nedolgem času tudi srednje šole v Trstu. (Op. ur.)

Še en odgovor voditeljem N. D. O.

Priznamo; Ne odgovarjamo radi na laži in obrekovanja, ki prihajajo iz ust voditeljev N. D. O. Gamber, znani tržaški obrekovalec, je končal sam v blatu s katerim je obsopal poštene ljudi. Čas, ki je dosedaj edini pravični sodnik, bo obsodil tudi voditelje N. D. O. tako, kakor so vredni vsi tisti katerim je laž in obrekovanje življenje in cilj svojega obstanka. Vspehe, ki jih je žela dosedaj N. D. O. ne morejo zadovoljiti njene voditelje. Povsod kamor so šli, so vzbudili med ljudstvom samo stud nad seboj. — V Pulju je N.

Menda so materine solze ganile tudi nekoliko brezsrčnega sina, ker planil je iz sobe kakor besen in pustil mater, ki je še vedno ihtela tam v kotu pred razpelom...

In tisti večer ni kuhala stara Gregorčevka večerje; slonela je pri oknu in zrla na vas.

Velika in polna je bila luna in tam daleč za gorami je lezla počasi, počasi navzgor vedno više... in više... Kakor v srebro skovane so se blestele v njenem svitu vaške hiše, metale dolge sence čez pota daleč na dolino, kjer je podhrtevalo v lahni sapici zadnje žito. Vse je bilo mirno, svečana glorijska je plavala pod nebom — pa čuj!... Kaj ti glasovi — zmedeni... komaj slišni in pijano zategli? — Gregorčevki je vstrepčalo srce in tesno se je stisnila h oknu...

«Gotovo je ostal tam — da — ta glas je njegov — mojega sina...»

Plaho se je ozrla na polico, a velika praznosta je ležala na njej, ničesar ni imela več iskati tam gori...

(Dalje prih.)

D. O. popolnoma propadla, v Trstu in v tržaški okolici ni žela nobenega vspcha. Skušali so škodovati stavki težakov in niso dosegli svojega namena. Stavka težakov je končala s zmago delavcev. Skušali so škodovati stavki delavcev v Lloydovem arsenalu in niso dosegli nobenega vspcha. Sedaj skušajo škodovati stavki pekovskih delavcev v Pulju in niso še — kakor tudi ne bodo — dosegli svojega cilja. Po vseh vaseh tržaške okolice, kjer je N. D. O. priredila kak shod, se ljudstvo čudi in s studom govori o drznosti njenih voditeljev s katero obrekuje socialno demokracijo. Na shodu, ki so ga priredili v nedeljo dne 2. febr. na Kontovelju je ljudstvo zapustilo dvorano, ker ni moglo več poslušati podlosti, s katero so se zagnali kričači N. D. O. v socialno demokracijo in njene agitatorje. Na tem shodu so padli omenjeni kričači tako nizko, da so kovali svoj material celo iz telesne pohabljenosti nekaterih naših na delu ponesrečenih sodrugov. To pa se je studilo navzočim tako, da so pričeli sami protestirati in zapuščati dvorano. Da je to res, nam pove tudi „Edinost“, ki ni objavila poročila o omenjenem shodu. Grozovitve in ovadštva proti našim sodrugom so na dnevnem redu med nekaterimi „dičnimi“ člani N. D. O. Ko je bil krumir Jaklič obsojen radi razžaljenja časti na 7 dni zapora, in bi ga bilo moralo vodstvo južne železnice — kakor pravijo pravila te družbe — odpustiti iz dela, so naši sodrugi izjavili takoj, da tega nečejo; (to so izjavili na javnem shodu) ko je pa bil neki naš sodrug obsojen na 24 ur tudi radi razžaljenja časti, je mogel iti takoj iz dela, ker se je iz gotove strani (se ve od kje) na to delalo.

«S palico po njem, brado mu izderemo, naklestimo ga socialista!» Take besede čujejo naši sodrugi, kadar gredo na shode N. D. O. Take izraze se je čulo na shodu N. D. O., ki se je vršil v nedeljo 9. t. m. v Narodnem Domu. Kakor na vseh shodih N. D. O. tako je bilo tudi na nedeljskem shodu polno redarjev, ki so obkoljali naše sodruge, če prav so bili veliko bolj mirni nego pristahi N. D. O. In vsikdar, kadar je predsednik pozvonil je vstopilo v dvorano par redarjev, če prav imamo zborovalni zakon, ki prepove oboroženi moči na shode. Na njihovih shodih je prepovedano govoriti našim govornikom in ne vemo kaj bi nastalo, če bi se upal kateri naš sodrug napraviti kak mejklic govornikom N. D. O. Toda hvala bogu nismo v Rusiji ampak v svobodnem Trstu, v tistem svobodnem Trstu, ki je znal uničiti kamoro in ki bo znal pokazati tudi slovenskim narodnim reakcionarjem, da tu ni in ne bo prostora za njih.

*

Ker pa niso mogli doseči nikjer svojega namena, so se spravili sedaj na delavske zadrage v prosti luki (Cooperative di lavoro). Rekli smo že, da dela v teh zadrugah večina slovenskega delavstva. Še leta 1902. t. j. predno so bile ustanovljene omenjene delavske zadrage, so imeli delavci po največ 2 kron in 60 vin. na dan. Takoj drugi dan po ustanovitvi delavskih zadrug, so omenjene zboljšale plače svojim delavcem za 40 vin. na dan ne da bi bili delavci kaj vprašali. To je pomagalo, da se je povišalo plače vsem drugim delavcem v prosti luki.

Dne 1. januarja 1907 se je povišalo delavcem na obrežju od 4 na 5 kron, delavcem na krovu od 5 na 6 kron in delavcem pri premogu od 6 na 7 kron na dan. Vrhu vsega tega se je pa skrajšalo delavni čas na 9 ur. Zadruga Zolija je imela čistega dobička: leta 1903., 70.600—kron; 1904., 60.000.—1095., 47.000—kron; 1906., 52.000—kron in leta 1907., 60.000—kron. Skupaj tedaj 289.900—kron, ki so si razdelili delavci med seboj v petih letih. Razven tega pa je plačala omenjena zadruga bolniški blagajni 42.579.16 kron, svoto, ki bi jo moglo plačati drugače delavstvo. Če izračunamo vse skupaj najdemo lepo svoto 332.479.16 kron, ki so šle v žep delavstva mesto v žepu privatnih kapitalistov. Neki delavec (ne zadrugar) omenjene zadrage nam je opisal zboljšanje gnotnega stanja tako-le: V letu 1905. sem zaslužil 1422'60 kron; 1906., 1593'24 kron 1907., pa 2202.18 kron.

Do vsega tega se je prišlo seveda potom delavskih strokovnih organizacij. Če je tedaj v omenjenih zadrugah večina slovenskega delavstva, smemo tedaj trditi, da so bile v velikom korist slovenskemu narodu seve ne narodnim žepom gospodom v N. D. O.

Ker je pa voditeljem N. D. O. najbrž žal, da zasluži delavstvo toliko denarja,

ker hočejo temu delavstvu škodovati na vsak način, se pa poslužujejo tiste iskricke narodne ljubezni, ki tli v srcih slovenskega delavstva v Trstu. Sedaj pripovedujejo, da je sklenila zadruga odposlati iz dela vsakega delavca, ki je član kakega slovenskega društva. Te besede je izgovoril dr. Gregorin na nedeljskem shodu. Toda mož se je vedoma zlagal, kajti čital je zapisnik zadnjega občnega zbora ki pravi doslovno:

„L'assemblea approva il deliberato preso dalla Direzione, incaricando la stessa di espellere qualunque socio, che in seguito farà parte di una delle organizzazioni dannose alle nostre organizzazioni (di conseguenza anche alla Cooperativa)“. (Občni zbor vzame na znanje sklep vodstva in mu nalaga, da izključi iz zadruga vsakega člana, ki bi pripadal kaki organizaciji škodljivi našim organizacijam in konsekventno tudi naši zadrugi).

Ne tedaj proti Slovincem ampak proti vsem tistim ki bi vedoma ali nevedoma škodovali vsem članom omenjenih zadrug.

Uradniki slov. delavskih podpornih društev izrabljajo svoj uradniški vpliv in agitirajo vsaki dan proti zadrugi in proti vsemu kar je socialističnega. Ni čuda tedaj, če zavzamemo tudi mi protitakim protidelavskim agitatorjem in društvam svoje stališče. Ni res, da zadruge ne jemljejo na delo člane delavskih podpornih društev, res je pa, da se agitira in da bomo agitirali proti omenjenim društvam in skušali spraviti vse delavce v bolniško blagajno. Pravico agitirati imamo tudi mi, kakor vi posebno pa, če agitiramo proti takim društvam, ki niso več moderna, ki ne odgovarjajo svojemu namenu, ker so postala agencije N. D. O.

Da bi pa naredili še večji vpliv pred ljudstvom je pa pričel govoriti dr. Ribar in je rekel, da niti ital. delodajalci niso nikdar podili slov. delavce iz dela. Takrat je pa dr. Ribar zgrešil, ker na nekem volilnem shodu v Rojanu je rekel, da ima tisoč slučajev za dokazati, ko so ital. delodajalci podili slov. delavce iz dela. — Ribar ni imel prav ne v Rojanu ne v Narodnem domu.

Italijanski delodajalci kakor slovenski so podili vedno iz dela vsakega delavca, ki ni hotel delati za nizko plačo, zadruge pa sploh niso nikdar podile iz dela slov. delavce zato ker so bili Slovenci ampak zapodilo se je dva, ki sta skušala škodovati zadrugi, ki sta bila slučajno Slovence.

Toda nočemo nadaljevati.

Priznamo, da nismo zmožni odgovarjati tako, kakor bi bilo vredno odgovarjati ljudem, ki žive od obrekavanja s škodovanjem delavstva. N. D. D. je organizacija stavkokazov in proti taki organizaciji se bomo bojevali s vsemi močmi. Zagotavljamo pa, da voditelji N. D. O. ne bodo dosegli svojega namena. Punktom.

RAZNO.

V avstrijski delegaciji je v petek govoril poslanec sodrug Pittoni v odseku za zunanje zadeve o zunanjem proračunu. Med drugim je dejal:

Četudi priznavam važnost trozveze za ohranitev miru, smatram vendar nadvlado Nemčije, to je nadvlado nemškega cesarja z ozirom na njegov nemirni temperament za pomisleka vredno. Avstrija ne sme igrati uloge briljantnega sekundanta nemškega cesarja. Vsi govorniki so naglašali, da se je baronu Aehrenthalu posrečilo, doseči zboljšanje diplomatskih razmer z Italijo, da pa med italijanskim prebivalstvom ni pravega zmisla za vrednost trozveze. S tem so priznali, da zvezna politika dandanes ni več samo politika vladajočih in diplomacije ampak da mora biti zvezna politika narodov. Jaz sem osebno že leta in leta nastopal za zboljšanje razmer med Avstrijo in Italijo. Če se baron Aehrenthal baha, da ima dobre razmere z Italijo, smo bili mi, socialni demokratje, njegovi sotrudniki, da, njegovi predelavci. Že leta 1905 smo imeli v Trstu sestanek socialno-demokratskih zastopnikov iz Avstro-Ogrske in Italije, kjer se je sklenilo, nastopiti zoper vsako iredentično hujskarijo. — Ko je nastala zveza z Italijo, je bil spomin na avstro-italijanske vojne še svež. Takrat seveda zveza ni bila popularna v Italiji, Ampak tudi izza tega časa se ni zgodilo nič na strani Avstrije, da bi bile razmere postale srčneje, izvzemši Aehrenthalov trud, ki je že rodil uspehe.

Klerikalci ne pozabijo na svojih «Katoliških shodik» nikoli, protestirati zoper

«papeževo jetništvo» in zahtevati obnovitev «Cerkvene države». Avstrija ima namreč poleg dveh oficialnih zaveznikov še tihega kompanjona, namreč vatikan. Prav vatikan pa je tisti, ki ovira srčneje razmere med Avstrijo in Italijo. Nihče ne bo klerikalcem branil, izreči svoje želje na kakršenkoli način. — Ampak neumestno je, da se udeležujejo teh «katoliških shodov» udje vlade, celo udje cesarske hiše. To gotovo ne more pomagati, da bi zveza postala popularna.

Govornik je omenjal zavlačanje avtonomije za južno Tirolsko in odstranitev italijanske fakultete in Inomosta. Potem je dejal:

Ni res, da je v Italiji mogoča imperalistična politika. Italijanski narod je miroljuben in nikjer ni vojna tako nepopularna, kakor v Italiji; kjer se mora smatrati vojno za napad sploh za izključeno.

Tudi o mornaskih zahtevah se je zmenil sodrug Pittoni v delegaciji. Gospodje, ki so se udeležili izleta v Trst in Pulj, pripovedujejo, da je položaj Avstrije ob jadranskem morju zelo težaven. Zapovednik mornarice je torej res dosegel uspeh s svojim vabilom. Protestirati moram, da se skuša delati razpoloženje za marinistično politiko. Socialni demokratje so načeloma nasprotni izdatkom za militarizem in marinizem, ali tudi s čisto vojaškega stališča ni ta marinistična tendenca opravičena.

Žrtve kapitalizma v Avstriji. Nedavno je izšlo izvestje od leta 1905 iz katerega je razvidno, da je od leta 1890 pa do leta 1904., ponesrečilo na delu okroglo 1.500.000 obrtnih delavcev. Od teh je bilo zavarovanih proti nezgodam 75.848, ki so vdobili vsak po 184 kron zavarovalnine. Navesti hočemo nekatere podatke o razvoju zavarovanja proti nezgodam v prvih 15. letih 1890—1905. Ko je prišel ta zakon v veljavo (1890) je zavarovalo 53.193 tvrdk 893.324 delavcev, ki so skupaj zaslužili 470 mil. kron. Ko je bil zakon o zavarovanju proti nezgodam razširjen (novela od leta 1894) tudi na prometne in druge delavce, je bilo 310.430 zavarovanih delavcev, ki so vdobili skupno plačo 318.42 mil. kron. V 10 letih (1894—1904) je ponesrečilo 913.778 delavcev od teh je vdobilo zavarovalnino pa samo 272.199 delavcev. Te številke dokazujejo dokaj jasno o žrtvah ki jih nosi delavstvo, ob katerih se maste naši vrli kapitalisti.

Domače stvar.

14. februarja. Danes preteče šest let, odkar je oškropil tržaški proletarjat s svojo krvjo tržaške ulice, bojujoče se za svoje pravice. V boju zoper delavske pravice je poseglo tržaško meščanstvo dne 14. februarja 1902 po morilnem orožju in tržaški proletarjat je imel tako zaznamovane prve žrtve v zgodovini svojega gibanja.

Dan žalosti in smrti.

Toda v trenutku, ko se spominjamo mrtvih 14. februarja 1092, se nam vzbuja prepričanje, da se bliža trenotek, ko bo delavstvo celega sveta slavilo zmago nad proizvočitelji omenjenih in drugih delavskih žrtev.

Ljudski oder v Trstu je imel pretečeno sredo svoj občni zbor ob veliki vdeležbi svojih članov. Zbor je otvoril dosedanji predsednik J. Kopač, ki je podal kratko poročilo iz katerega je razvidno, da je imel odbor 48 sej in več zborovanj. Društvo je v teku tega leta priredilo samo 8 predavanj in dve dramatični predstavi in eno veselico. Čitalnica je obogatela za 4 časnike, knjižnica pa za 200 knjig. — Čitalnico je obiskalo tekom leta približno 8000 članov, knjižnice se je poslužilo 5030 članov. Odbor je otvoril podružnico pri Sv. Andreju, ki pa ni uspela. Sedaj se poganja odbor s železničarsko organizacijo, za otvoriti skupno čitalnico in knjižnico v Rojanu. Organizacije prometnih delavcev bodo prispevale od slej naprej društvu gotovo letno svoto, da bodo imeli njihovi člani pravico posluževati se knjižnice ljudskega odra.

Poročilo predsednika in blagajnika in tajnika je bilo vzeto na znanje. Po dolgi razpravi o vseh točkah dnevnega reda se je naložilo novemu odboru otvoriti tekom meseca februarja podružnico v Rojanu, otvoriti večje čitalnice v del. domu in preosnovitev društva ne knjižnice v javno knjižnico za vse organizirane delavce.

V novi odbor so bili izvoljeni sledeči sodrugi: Predsednik Ivan Regent, tajnik J. Može, blagajnik F. Šesek, Ozanič, Salomon, Tuma, Gruščen, in Makuc; odbor-

niki: Gaspari, Bahun in Iglje v nadzoru. Del

valni odsek. Po kratkem nagovoru je zaključil novozvoljeni predsednik to velevažno zborovanje, katerega sad se bo videlo v kratkem času.

Sedaj so šele izvedeli. Izšla je italijanska «Guida Generale delle Provincie Adriatiche». V tej italijanski guidi, je mnogo slovenskih trgovcev in obrtnikov, ki delajo reklamo v italijanskem jeziku. Toda vse to ni nič slabega. Ali v tej guidi se čita tudi: „Edinost“ giornale sloveno quotidiano itd. — doppo la gazetta ufficiale l'„Edinost“ è il giornale piu adatto per la reclame. Nadalje. „Balkan“ è il giornale piu efficace per la reclame. Nadalje se čita tudi, kako priporoča vseslovenski državnozbornski poslanec dr. Laginja svojo narodno tiskarno v italijanskem in nemškem jeziku itd.

O vsem tem bi bili mi molčali. Toliko svobodomiselnih smo že, da pustimo slovenskim narodnjakom priporočati se v sovražnem ital. in nemškem jeziku. Toda razni slov. listi so se pričeli zgražati nad takim narodnim početjem. Čemu pa vendar. Če je sramotno za narodne stranke, da se priporočajo v tujih jezikih, more biti še bolj sramotno, če so pisani slov. narodni listi v treh jezikih. «Omnibus», glasilo dr. Laginje je pisan v slov. ital. in nemškem jeziku in sicer je italijanski tekst na glavnem mestu. V «Omnibusu» se priporoča narodne ustanove v ital. in nemškem jeziku. Ravno tako dela narodni dnevnik «Balkan» ravno tako «Slavenska Misao». V N. D. O. v Trstu se govori na shodih v slov. in italijanskem jeziku. Te dni je priredila N. D. O. ples v Rojanu (torej v eminentno slovenskem predmestju) in je tiskala vabila v slov. in nemškem jeziku. Vse pogodbe, ki jih ima «Edinost» s strankami, so pisane v ital. jeziku. V Narodnem Domu delajo Italijani mesto Slovencev. V Narodnem Domu v Pulju imajo vse nemške toda malo slov. časnikov. V Trstu in Pulju sta Narodna Doma več nemška nego slov. Ravno zato zahajajo častniki v Narodne Dome raje nego v druge hotele, ker v prvih imajo vse nemško. Takih le narodnih kupčij bi našli lahko na tisoče. Le kakega revnega slov. trgovca se pošlje po kostanj v žrjavico za slov. narodne radikalne kupčevalce s samo slov. jezikom, oni pa ne posnemajo radi to kar zahtevajo od drugih. Narodni listi na kranjskem so izvedeli vse to šele sedaj. Bolje bi pač bilo, če bi upoštevali in čitali nekoliko slov. soc. časopise, ker bi o tem vedeli že prej in ne bi jim bilo treba sedaj se jeziti. Vse to seveda ne bo pomagalo nič. Slovenski narodni kupčevalci bodo ostali še v nadalje mednarodni mešetarji in narodni izdajalci delavca in kranjski tovariši jih bodo še v naprej slepo podpirali v boju zoper tiste, ki so obdelali polje, da se zamore sedaj slov. živelj v Trstu svobodno razvijati t. j. zoper socialiste. Toda morda še malo časa!

Mandič, Ribar, kje sta? (Iz delavskih krogov). Nekdaj je bog oče zaklical: Adam, Eva, kje sta? Danes vprašamo mi gornja dva slovenska grešnika kje sta?

Odgovor, ki nam ga dajeta voditelja stavkokazov se glasi:

«Tukaj v Narodnem Domu sva, kujeva krumirstvo in premišljujeva, kako bi škodovala in napadala socialistično zadrugo, ki je povišala delavcem v prosti luki plače za 50%».

Socialisti so pripomogli do povišanja plač, zato napadajmo, obrekujmo to sodrgo, ki tako polagoma uničuje moč kapitalizma.

Tak je odgovor, ki nam prihaja iz narodnjaške strani.

In logično je tako; kaj mar narodnost narodnim voditeljem — kapitalizem brani, to je njim vse.

Včeraj popoldne je izgnal hišni gospodar iz hiše v ulici del Torro, staro ženicó s hišno opravo vred. Slovenski redar je v roval dva težaka, ki sta nosila staro pohištvo na ulični tlak. Stara ženica je pa obupno jokala.

„Vše 40 let delam in vedno sem vedno sem vedno plačevala stanarino. V 24. letih od kar stanujem v tej hiši nisem ostala ničesar dolžna. Sedaj ne morem plačati in vržejo me na ulico“

Milo mi je bilo pri sreči in šel sem naprej. Pozneje sem izvedel, da je gospodar iste hiše Slovenec.

Tak je kapitalizem: brez srca, brez čuta. Ribar in Mandič ga pa zagovarjata. Mesto da bi začela boj proti kapitalizmu obrekujeta socialiste in organizirata krumirstvo kapitalistom v korist.

Delavci. odprite vendar enkrat oči in pogledajte kako vas kapitalizem uničuje — tisti kapitalizem pri katerem se Mandič in Ribar redita in uživata.

Proč z ljudmi ki slepijo z narodnim frazerstvom ljudstvo in pomagajo internacionalnemu kapitalizmu!

Proč od onih, ki organizirajo policaje proti delavstvu in branijo vnebovpijoče krivice sedanje človeške družbe.

Delavci trpini, združite se, za blagostanje vaših otrok, vaših žena, katere ljubite! — Združite se v boju proti kapitalizmu in tistim sleparjem, ki ga zagovarjajo.

Proč z ljudskimi sovražniki! Živjo socializem!

Predor skozi Montuzzo. V torek dne 11. t. m. so otvorili predor pod gričom Montuzzo, ki je bil narejen za tramvajski promet, toda tramvaja še ni. — Morda ga bomo imeli že za kakih 15 let. — Predor je na vsak način lep in skrajša pot med mestom in Sv. Jakobom. Toda s svoto, ki se je naredilo predor brez tramvaja, bi se bilo koristilo gotovo več delavskemu ljudstvu, če bi se podrlo hiše v starem mestu in na njih mesto sezidalo nove delavske hiše. Tunnel je stal nad 4 milijone kron. Še precej lepa svota.

Sv. Križ. V četrtek dne 13. t. m. so se zbrali tuk. delavci na zaupno zborovanje na katerem so sklenili, pričeti nabirati doneske v svrhu ustanovitve v Sv. Križu posebnega skladišča tržaških delavskih zadrug. Razmere ki vladajo danes v Križu glede prodajal so jako žalostne. Če se hoče kaj dobrega kupiti pa more iti človek v Trst, ker v kriških prodajalnih jestvin je vse prazno. Celu najpotrebnejših jestvin nimajo na razpolago. Zato mislimo da bo z ustanovitvijo zadružnega skladišča ustrezno vsem tistim, ki ne marajo kupovati ostanke in ki se ne puste izkoriščati od privatnih kapitalistov. Dosedaj imamo že čez 70 delavcev, ki so pristopili tržaškimi delavskim zadrugam. Upamo, da se to število podvoji v najkrajšem času. Le tako naprej.

Klerikalni kandidatje za deželnozborske volitve na Kranjskem so že razglašeni. Ti so: za okraj Radovljica-Kranjska gora *Josip Pogačnik*, za Kranj-Tržič-Škofjo Loko župan *J. Zanet*, za ljubljansko okolico *dr. Susteršič* in *Frau Porše*, za Kamnik-Brdo *dr. Kvek* (ki se ne upa kandidirati na Notranjskem), za Postojno-Logatec-Lož *Fr. Drobnič* in *dr. Zitnik* (ki se je iz Žužemberka preselil na Notranjsko, ker se klerikalci boje, da bi sicer zgubil mandat, za Trebnje-Žužemberk-Višnjo goro *Fr. Košák*, župan *Vehovec* v Žužemberku in — *dr. Ergen Lampe*, za Novo mesto-Krško *Jos. Dular*, za Črnomelj-Metliko *Fr. Šuklje*, (ki mu je ribniški okraj prevroč), za Velike Lašče-Ribnico-Kočevje *Fr. Jaklič* in župan *Bartol*, *Fr. Demšar* za kranjsko škofjeloški okraj in *I. Larenčič* za vipavsko-idrijski okraj.

Za sirote vdove Žetko so darovali:

Vouk Matija	K	1-
Stojkovič Jakob	1-	
Uelan Jernej	1-	
Nabrane med železničarji	134	02
Nabrane na plesu kurjačev gostilni Vojnovič dne 8. t. m.	20-	

Skupaj . . . K 157.02

Prejšnji izkaz . . . 23.71

Skupaj . . . K 180.73

Oskrbnik Fran Škamperle nas prosi, da se zahvalimo vsem darovateljem in prosimo nadaljnji pomoči.

DOPISI.

ISTRA.

Pulj. Prihod pekovskih stavkokazov. Iz Ljubljane so prišli pekovski delavci v Pulju, brzobjav da v nedeljo zvečer pride v Pulj 6-7 stavkokazov, ki so bili najeti od N. D. O.

Stavkajoči in drugi delavci so šli v velikem številu čakati stavkokaze na kolo-dvor. Takoj, ko so stavkokazi izstopili iz vlaka, se jim je približal naš sodrug Perkovič ter jim pojasnil zločin, ki ga hočejo izvršiti na račun stavkajočih. Redarji, ki so imeli nalogo braniti stavkokaze, so se zagnali s vso brutalnostjo nad stavkajoče. Hoteli so namreč vzeti stavkokaze v svoje varstvo ter jih odpeljati v pekarno Hilebrand. Toda stavkajoči delavci so napravili na stavkokaze tak moralen utis, da so sledili njim mesto redarjem, ter so rekli, da obžalujejo, da so se pustili oslepariti od sleparskih mešetarjev. Sedaj pa, ko se je mislilo, da je že vse poravnano,

so se zagnali redarji zopet s vso brutalnostjo na stavkajoče in druge delavce. Toda delavci se niso udali takemu bestialnemu početju redarjev, posebno ne, ker je bilo to ukazano redarjem od zgoraj. V borbi z redarji je bil pa aretiran sodr. Perkovič in druga dva sodruga. Prvi je bil takoj izpuščen, druga dva so pa obdržali v zaporu, češ, da sta nepoznana(?) Tudi obnašanje redarstvenega častnika Vanzo, je bilo nad vse brutalno. Vanzo se je zaletaval v delavce s pestmi ter jim žugal, da če ne spuste stavkokaze, da se bo posluževal samokresa.

Omenjenih 6 delavcev (stavkokazov) ki so prišli iz Ljubljane so peljali stavkajoči v Areo Romano, kjer so prespali. V ponedeljek zjutraj jih je pa organizacija pekov poslala spet v Ljubljano na svoje stroške.

Tako je slavno pogorel gospod Hilebrand, redarstvena oblast in N. D. O. ki misli pridobiti si simpatije med delavstvom z iskanjem stavkokazov po slovenskih pokrajinah. Slovenske delavce pa opozorimo, da se naj ne dajo slepariti od N. D. O.

Pulj. Pekovska stavka v Pulju. Z ozirom na to, da so se postavili delodajalci na trmasto stališče, da bi se jim delavci udali in se podali brezpogojno na delo, je sklenil osrednji odbor zveze pekovskih delavcev v Avstriji, da se ima nadaljevati stavko do zmage, pri čemur da je pripravljena osrednja zveza podpirati delavce tudi še celo leto.

Toliko na znanje tistim, ki hočejo prisiliti delavce s stradanjem poljubiti palico s katero se jih tepe. Pekovski delavci drugih krajev so pa opozorjeni, da ne grede v Pulj iskati dela dokler ni stavka končana.

Za osrednji odbor zveze pekovskih delavcev v Avstriji

J. Škerbic l. r.

Pulj. Kaj smo in kaj moremo še narediti. V soboto dne 8. t. m. se je vršila v Pulju zaupna seja članov delavskega izobraževalnega društva in pripadnežev jugoslov. soc. dem. stranke. Odkrito smemo povedati, da je bila ta ena najlepše obiskanih zaupnih sej. Najprej je govoril sodr. *Petejan*. Podal je kratko poročilo o delovanju izobraževalnega društva v mesecih oktobra, novembra in decembra. V tem času je priredilo društvo pet znanstveno poljudnih predavanj in sicer na treh predavanjih je govoril sodr. *E. Kristan*, na dveh pa sodr. *Lotrič* iz Prage. Društvo bi priredilo več predavanj, toda odboru ni bilo mogoče vdobiti predavateljev. V tem času si je kupilo društvo lepo opravilo in nabavilo si je veliko in izbrano knjižnico, ki se jo je otvorilo preteklo nedeljo. Odbor društva je sklenil otvoriti tudi poseben kurz za analfabete, toda ni vdobil na razpolago učnih moči. Toda odbor ne bo miroval, dokler ne doseže svojega namena.

Blagajnik sodr. *Haramina* je podal blagajniško poročilo iz katerega je razvidno, da je imelo društvo v omenjenih treh mesecih **482.90** kron dohodkov **482.57** kron pa stroškov. Poročili ste bili vzeti na znanje enoglasno.

Pri strankinih stvareh je govoril sodr. *Petejan* o delovanju stranke. V daljšem govoru je razložil politično situacijo v Pulju in v Istri sploh. Poročal je o zadnji konferenci na Dunaju glede istrskih razmer. Pri tem se je vnela dolga razprava katere so se udeležili sodrugi *Haramina*, *Leskovic*, *Kermolj*, *Selčič* in drugi. Nato se je sklenilo sklicati za prihodnjo nedeljo javen ljudski shod z dnevnim redom: *Istrska konferenca na Dunaju in delavstvo*. (Ker so naprosili ital. sodrugi slov. sodruga, da bi se priredilo o tem skupen shod v Politeama, in so slov. sodrugi to sprejeli, odpade slov. nedeljski shod.)

Pri točki časopisje je poročal tudi sodr. *Petejan*. Povedal je koliko se proda *Rdečega Praporja in Delavskega Lista v Pulju*. Veliko se razproda v Pulju soc. časopisja, toda število iztisov bi se povečalo, če bi imeli članke in dopise v hrvatskem jeziku. Po dolgi debati se je sklenilo agitirati za oba socialistična lista, ter naprositi vodstvo *Delavskega Lista* v Trstu, če bi moglo objavljati v svojem listu vse dopise in članke iz Istre v hrvatskem jeziku, kakor tudi objaviti od časa do časa kak hrvatski uredniški članek. Če vodstvo sprejme ta predlog, so se obvezali zaupniki podpirati s vsemi silami „*Delavski List*“.*

*) Cenjenim puljskim sodrugom naznanjamo, da se je tržaški pol. odbor pečal z njihovim predlogom glede hrvatskih člankov in dopisov v našem listu. Njihovi želji se ustreže skoraj gotovo že v teku tega meseca. Zahteva puljskih sodrugov je popolnoma upravičena in ima pred seboj le razvoj stranke. Zato jo je vzel pol. odbor v resno pretresavanje.

Ko se je rešilo še več strankinih zadev se zaključilo to važno sejo ob 11 in pol uri zvečer.

Konferenca o istrskih razmerah in dr. Laginja. Kakor je znano, se je vršila pred kratkim na Dunaju pod predsedništvom gospoda *Becka*, konferenca radi istrskih razmer, katere sta se udeležila tudi hrvatska državna poslance *dr. Laginja* in *dr. Trinajstič*. Nekateri listi so objavili vest, da je potegnil *dr. Laginja* nazaj vse predloge, ki se tičejo Hrvatov v Pulju. *Laginja* je to vest dementiral in je obljubil, da hoče vse stvari, ki se tičejo konference, spraviti v javnost. Toda od tedaj, ko je dal *Laginja* to izjavo, je že dolgo časa in *Laginja* molči.

Ta *Laginjinec* molk se nam pa kaj nič ne dopada. Vzbuja nam sum, da je morda vendar res kar so pisali listi. Naj se nam oprosti, toda dejstvo, da so bile potrjene puljske občinske volitve v vseh razredih, nam skoro potrjuje vest, da je *dr. Laginja* vendar nekaj naredil, kar bi ne smelo biti v soglasju z njegovo stranko. Tudi druge stvari opažamo, ki jih morda navadno oko ne vidi. Sovraštvo, ki je vladalo dosedaj med italijansko kamoro in mornarico, je popolnoma izginilo, Slovenski in hrvatski narodnjaki so pa zgubili vsako resnost in tavajo po puljskih ulicah kakor besni, brez vsake direktive. Vse to nam potrja, da se je napravilo na Dunaju kompromis med italijani in mornarico na račun slovanskega življa v Pulju in v Istri. Radi tega pa pozivljamo *dr. Laginja* naj izvrši dano obljubo, t. j. naj pojasni v javnosti sklepe dunajske konference. Če *dr. Laginja* ne izvrši tega v kratkem, bomo smatrali vesti, ki smo jih čitali v listih za resnične in pojasnili bomo v javnosti izdajstvo, ki ga je izvršil *dr. Laginja* na račun istrskih Hrvatov. Toda o tem bo govorilo delavstvo na nedeljskem shodu.

Za stavkajoče pekovske delavce so darovali:

Lista št. 1. Haramina	K	5	60
„ „ 3. Petejan	8	10	
„ „ 2. Antonič	3	40	
„ „ 10. Vehar	5	70	
„ „ 12. Locatello	6	40	
„ „ 5. Jusič	3	-	
„ „ 14. Zonta	4	-	
„ „ 9. Butignoni	4	98	
Na zborovanju slov. sodrugov	6	20	
Šolr. Gosič	-	30	
Družina Zorzeti	1	20	
Sodr. Zorzeti	-	20	
Sodr. List Miha	2	-	

Skupaj . . . K 51.08

GORIŠKO.

Iz Cerkljanskega. V nedeljo dne 9. svečana se je vršil na Travniku (obč. Otalež) v gostilni sodr. *Frana Vogriča*, izborna obiskana shod socialno-demokratskih zaupnikov iz Cerkljanskega, ki je razpravljalo o bližajočih se deželnozborskih volitvah. *Sodr. Anton Kristan* iz Idrije je poročal v pismu političnega odbora goriškega, ki naznanja dvojice kandidatur v deželni zbor in izraža željo, da bi imenovali tudi cerkljanski sodrugi enega kandidata. Po daljši razpravi se izrečejo zaupniki enoglasno za *sodr. Petra Bevka posestnika iz Otaleža*, kot za kandidata v splošni kuriji v goriški deželni zbor. Izrečejo tudi željo, da bi stranka kandidirala na Cerkljanskem tudi v kmečkih občinah. Zaupniki so odobrili z navdušenjem tudi kandidature sodrugov *Antona Verčon* in *Petra Leban*. Nadalje so sklenili delati na vse kriplje za socialistične kandidature.

Gorica. *Zenski zbor porskega in glasbenega društva v Gorici* priredi v soboto dne 15. februarja 1908. v dvorani „Trgovskega Doma“ pevski večer s plesom. Vspored: 1. P. I. Čajkovskij: „Priroda i ljubav“, trio in ženski zbor s spremljevanjem klavirja; 2. C. Kjuj: „Zadremaly volny“, ženski zbor s spremljevanjem klavirja. 4. Josip Michl: „Nezakonska mati“, sopransolo s spremljevanjem klavirja. 5. Ant. Foerster: „Venec Vodnikovih pesni“, polni zbor s spremljevanjem klavirja. Spremlja na klavir g. *Ciril Eržen*. — Pevovodja g. *Josip Michl*. 6. Ples. Začetek točno ob 8 uri zvečer. Cene: sedeži I. vrste v parterji ali v galeriji 2 K 50 vin., II. vrste 2 K, III. vrste 1 K 50 vin., Stojišča 1 K, dijaki in člani pevskih društev 60 vin. Pri plesu svira oddelek vojaške godbe c. kr. pešpolka št. 47.

Volilno gibanje na Goriškem.

Volilni shod v Podgori.

Brez nikakoršnih vabil se je zbralo v nedeljo čez 100 volilcev v Bregantovi dvorani v Podgori. Poročal je o deželnozborskih volitvah sodr. *Milost* in žel splošno pohvalo. Oglasil se je k besedi tudi sodr. *Kline*. Soc. dem. kandidature se je vsprejelo. **V soboto se vrši spet shod v Podgori v dvorani Bregant ob 7 uri zvečer.**

Društvene stvari.

Društvo „Arte Moderna“ priredi v nedeljo dne 16. t. m. ob 7 1/2 uri zvečer v veliki dvorani Delavskega Doma ulica *Boschetto 5 II.* nad. dramatično predstavo. Predstavljal se bode „Zgubljeni raj“ (igra v 3. dejanjih) in „Spoštuj starost“ (žaloigra v 1 dejanju). Med dejanji svira društveni orkester pod vodstvom *R. Cadorini-ja*. Vstopnina 50 vin. za osebo.

Organizacija krojaških delavcev priredi v soboto dne 15. t. m. ob 10 uri zvečer v Delavskem Domu društveni plesni venček z raznimi zabavami. Vstopnina 80 vin. za osebo.

Organizacija kurjačev vabi vse svoje člane na važen sestanek, ki se vrši v nedeljo dne 16. t. m. v Delavskem Domu ulica *Boschetto 5 III.* nad. ob 10 1/2 uri zjutraj. Nihče naj ne manjka.

Tržaške delavske zadruge naznanjajo vsem svojim članom, da se plačujejo dividende samo še do 20. febr. t. l.

V soboto dne 22. t. m. se vrši v gostilni *Vojnovič* ul. *Boccacio št. 25.* domača zabava s plesom šaljivo pošto in drugimi zabavami. Vstopnina 40 vin. za moške in 20 vin. za ženske. Začetek ob 8 uri zvečer. Čisti dobiček je namenjen sirotam *Žetko*.

Sodruge vabimo, da se udeležijo tega večera v velikem številu.

Uslužbenec c. kr. glavnih skladišč skličejo na nedeljo dne 16. t. m. ob 9 1/2 uri zjutraj v veliki dvorani Delavskega Doma ul. *Boschetto II.* nadstropje **javnih društveni shod** z dnevnim redom: Delavni čas in razmere uslužbenec v c. kr. glavnih skladiščih. Slov. delavce pozivljamo, da se udeležijo tega shoda v velikem številu, zlasti ker se bo razpravljalo o delavnem času, ki je velikega pomena za tamošnje uslužbence.

Zveza pekovskih delavcev — podružnica Trst. priredi v nedeljo dne 23. t. m. ob 8 uri zvečer v Delavskem Domu ul. *Boschetto 5. I.* nadst. **plesni venček** s šaljivo tombolo, humoristično pošto in drugimi domačimi zabavami. V prihodnji št. priobčimo podrobnost dnevnega reda.

Pekovske delavce in sodruge opozorimo že sedaj na to domačo delavsko veselico.

Tajni sklad „Delavskega Lista“.

Mesečni prispevki.

Mirt Martin 1 mesec	K	6-
Regent Ivan 1 „	5-	
N. N. 1 „	5-	
Kopač Josip 2 meseca	5-	
Jernejčič Anton 2 meseca	4-	
Jernejčič Fran 1 mesec	2-	
Vatovec Fran 1 „	1-	
Gruden Fran 1 „	1-	
Vrabeč Dragotin „	1-	
Gorjup Valentin „	1-	
Novak Avgust 1 „	1-	
Kermolj Rudolf 1 „	1-	

Skupaj . . . 33-

Nabiralne pole.

Trst. *Kermolj Vinko*. Nabiralna pola št. 50: *Hafner Filip* K —15, *Bizjak Fr.* 1—, *Kriše G.* 1—, v kavarni *Union* —05, v kavarni *Union* —16, *Moravija* 1—, *Jamiš J.* —30, *Visbanski E.* —40, *Turij Ludvig* 1—. Skupaj K 5.06.

Razni prispevki:

Centralno organizirani krojači K 25—, *Sušmelj* —60, *Ing. A. Veruda* 10—, *Pasigli Josip* 2—, *A. V.* 10—, *dr. A. Vivante* 10—, *Nabrane* med zidarji 20—, *dr. A. Vivante* 10—, *Kurilniški delavci* nabrali na veselici dne 8. II. 6—, *N. N.* 300—, Skupaj . . . K 393.60

Nabiralne pole „ 5.06

Mesečni prispevki „ 33—

Skupaj . . . K 431.66

Prejšnji izkaz „ 248.56

Skupaj . . . K 680.22

Sodruzi, ki še niso vrnili nabiralnih pol, naj store to čim prej. Dolžnost vsakega sodruga in somišljenika je, prispevati tajnemu skladu našega lista.

Volilni sklad. Vse sodruge in somišljenike opozarjamo naj nabirajo za volilni sklad.

FRAN MANIÀ

TRST

ulica N. Machiavelli šte. 8.

Skladišče oglja, premoga in drv.

Pošiljanje na dom na vsako stran mesta.

**Zadruga lesnih delavcev
izdeluje**pohištva, izložbe prodajaln, kakor vsa druga
lesna dela.

Delavnica: Trst - Ulica Ferriera št. 3 - Trst.

Gostilna „Casa del Popolo“

(Zadružna delavska gostilna)

Trst, ul. S. Lazzaro in ul. S. Caterina

Domača kuhinja vedno dobro preskrbljena.

== Cene zmerne. ==

☛ **Shajališče zunanjih sodrugov.** ☛**Dr. A. MARTINEL**Zobozdravnik dunajske klinike.
Izdira zobè brez bolečin. — Izdeluje um-
zobe po najmodernejših zistemih.

Cene zmerne.

Trst - Ulica Barriera vecchia št.
== Telefon št. 1708. ==**Gostilna „Alla Lealtà“****ANTON SAITZ**

ulica delle Acque

Vina najfinejša, domača kuhinja

Družinske zabave.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da točim v moji gostilni, ul.
Giovanni Boccaccio št. 25,☛ **istrska in dalmatinska črna in bela vina** ☛

kosila večerje in druge mrzle jedi po nizkih cenah. — Postrežba točna.

K velikemu obisku se priporoča

ANTON KROSNA

gostilničar.

== Gostilna je shajališče slov. socialistov. ==

Slovani! == Podpirajte edino == Slovani!

Slovansko knjigarno in papirnico

Josipa Gorenjca, Trst, ul. Valdirivo 40

Delniška glavnica K 10.000.000.—
Telefon 19-95.**OSR. BANKA ČEŠKIH HRANILNIC**

Vlog okoli K 77.000.000.—

Podružnica v TRSTU, Piazza del Ponterosso 3

Naslov za brzojavke: „Sporobanka“.

4 1/2 % vloge na knjižice - Vloge na tek. račun 5 %

Menjalnica - Bančno trgovanje vseh vrst.

Centrala denarnih zavodov avstro-ogerskih. Izdaja sirotinsko-varne bančne obligacije. Premijeve vloge po 6 1/4 %.

Skladiščeameriških mrežic in aparatov
za električno in plinovo luč

E. WÖFLER - TRST

ulica delle Acque št. 20.

Fran Cantoni

Trst

ul. Barriera vecchia št. 23

Velika zbirka
manufakturnega
tkanega blaga in
drugih potrebščin.==
CENE ZMERNE

= Edina tovarna pohištva v Trstu =

ul. della Tesa št. 46.

ALEXANDER LEVI MINZI

Zaloga. Piazza Rosario št. 1.

== Cene zmerne. ==

☛ Delavci! Podpirajte „Delavski List“ ☛

200 hektolitrov naravnega vipav-
skega vina ==

ima na prodaj

☛ **Anton Verčon** ☛

posestnik in trgovec

Prodaja samo na debelo od 50 litrov naprej.

== CENA ZMERNA. ==

ŠKRILJAH na Vipavskem

(pošta Sv. Križ Cesta).

Tovarna testnine z jajci

Ernesto A. Vodopivec

Trst, ul. Farneto št. 13.

VALERIO CUCI

Delavnica pohištva

Trst, ul. Benedetto Marcello
= vogal ulice Tigor. =Dolžnost vsakega s
druga je, biti naroče
tudi na glavno glasi
jugoslov. soc. demok
tične stranke

„RDEČI PRAPOR“

KAVARNA UNIONE = TRST =Ulica Caserma
= in ulica =
Torre Bianca.

== Napitnina je odpravljena. ==

Velika zbirka političnih in leposlovnih revij
in časnikov v vseh jezikih. ==**FRATELLI PAGANI**

== TRST. Ulica Acquedotto št. 6. ==

Velika zbirka igrač, okraskov, parfu-
marij, mila, ovratnikov, zapestnikov,

☛ ☛ kravat, i. t. d. ☛ ☛